

ΣΑΒΒΑΤΟ 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2024

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Υπεύθυνη ομάδας Αρχαίων Ελληνικών: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ
Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΕΡΑΤΩ ΠΑΝΤΕΛΗ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ: Ξενοφώντος Έλληνικά, 2.2.§ 2-4

Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορὰ, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστν διήκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὕστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἣ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων».

Μονάδες 30

2. Πότε, με ποιον τρόπο και από ποιον πληροφορήθηκαν οι Αθηναίοι την ήττα των συμπατριωτών τους στους Αιγός ποταμούς (μονάδες 6); Ποια ήταν η πρώτη αντίδρασή τους; (μονάδες 4)

Μονάδες 10

3. Ποιες αποφάσεις έλαβε η Εκκλησία του Δήμου που συνεδρίασε την επομένη της αναγγελίας της συμφοράς (μονάδες 6), και με ποιους εκφραστικούς τρόπους εξιστορούνται από τον Ξενοφώντα; (μονάδες 4)

Μονάδες 10

4. Έπειτα ο Λύσανδρος συγκέντρωσε τους συμμάχους και τους είπε να συσκεφθούν για την τύχη των αιχμαλώτων. Τότε κατηγορήθηκαν για πολλά οι Αθηναίοι: για εγκλήματα που είχαν κάνει και γι' άλλα που είχε ψηφίσει η Συνέλευσή τους να κάνουν αν κέρδιζαν τη ναυμαχία — να κόψουν το δεξί χέρι σ' όλους τους αιχμαλώτους. Τους κατηγορήσαν κι ότι είχαν ρίξει στη θάλασσα ολόκληρο το πλήρωμα των πολεμικών που 'χαν στα χέρια τους, ενός ανδριώτικου κι ενός κορινθιακού· ο Φιλοκλής ήταν ο Αθηναίος στρατηγός που τους εξόντωσε. Ειπώθηκαν κι άλλα πολλά, κι αποφασίστηκε να εκτελέσουν όσους αιχμαλώτους ήταν Αθηναίοι εκτός από τον Αδείμαντο (αυτός μονάχος, στη Συνέλευση, είχε εναντιωθεί στο κόψιμο των χεριών — μερικοί μάλιστα τον κατηγορήσαν ότι προδίδει τον στόλο). Ο Λύσανδρος ρώτησε πρώτο τον Φιλοκλή ποια τιμωρία τού άξιζε — αυτού, που πρώτος παραβίασε τους νόμους του πολέμου ανάμεσα στους Έλληνες — και κατόπιν τον έσφαξε. (Ξενοφώντος Έλληνικά, 2.1.31-32)

Αφού διαβάσετε με προσοχή και τα δύο κείμενα (πρωτότυπο και μεταφρασμένο) που σας έχουν δοθεί, να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναίοι φοβήθηκαν πολύ για την τύχη τους, ύστερα από την ήττα τους στους Αιγός ποταμούς.

Μονάδες 10

5. Να γράψετε ένα σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο της Νέας Ελληνικής για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: *έλέγετο, μακρῶν, ἄστν, κρατήσαντες, λιμένας.*

Μονάδες 10

6. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

ἀποπλεύσας: β' ενικό Οριστικής Ενεστώτα

έλέγετο: α' ενικό Υποτακτικής Αορίστου Β' Ενεργητικής Φωνής

έκοιμήθη: γ' πληθυντικό Οριστικής στον χρόνο και στη φωνή που βρίσκεται

πείσεσθαι: γ' ενικό Οριστικής Παρακειμένου στη φωνή που βρίσκεται

όντας: απαρέμφατο ίδιου χρόνου

τὰς ναῦς: δοτική πληθυντικού

τειχῶν: γενική ενικού
 τούς λιμένας: δοτική ενικού
 πολιορκίαν: ονομαστική πληθυντικού
 ἤ: αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος

Μονάδες 10

7. α. Να προσδιορίσετε τη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου (μονάδες 5):

ἀρμοστήν: είναι στο/στη

τῶν Ἑλλήνων: είναιστο/στη

ἐκκλησίαν: είναιστο/στη

ἀποχῶσαι: είναι στο/στη

φυλακὰς: είναιστο/στη

β. Να αναγνωρίσετε το είδος και το συντακτικό ρόλο της δευτερεύουσας πρότασης στο παρακάτω χωρίο: «οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας ... ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων».

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.
	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα, Δάφνη -	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.

3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασσαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ευχόμαστε επιτυχία!!!

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος